

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Päätöspäivämäärä 19.11.2025

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 19.11.2025

Lahden kaupunkipyöräjärjestelmän sopimusmuutoksen periaatepäätös

3332/00.01.03.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

joukkoliikennesuunnittelija Emilia Virtanen, p. 044 482 6877

Päätös

Esittelijä

kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta tekee periaatepäätöksen jatkaa kaupunkipyöräpalvelun sopimusta nykyisen Palveluntuottaja Freebike S.r.o:n kanssa yhdellä vuodella (1.4.2027 – 31.3.2028).

Perusteluosa

Kaupunkipyöräjärjestelmän tarkoituksena on mahdollistaa pyöräilyn osuuden kasvua kestävien liikkumismuotojen joukossa sekä edistää pyörän asemaa tasavertaisena liikkumisvälineenä auton rinnalla. Kaupunkipyöräjärjestelmä täydentää joukkoliikenteen palvelutarjontaa ja on tärkeä osa matkaketjua. Kaupunkipyöräjärjestelmän kehittäminen ja laajentaminen on keino kasvattaa kestävästä liikkumistapaa käyttävien käyttäjämääriä ja lisätä kestävästä liikkumisen osuutta tehdyistä matkoista.

Lahden kaupunki päätti hankkia kaupunkipyöräpalvelun vuonna 2020. Hankinnan valmistelu aloitettiin keväällä 2020, ennakkoilmoitus julkaistiin 11.5.2020 ja sopimus

allekirjoitettiin 14.4.2021. Järjestelmän toteuttaa ja palvelun operoinnista vastaa Freebike S.r.o. Joukkoliikennettä täydentävä kaupunkipyöräpalvelu käynnistettiin pilottijaksolla syksyllä 2021. Kokeilujakso kesti kaksi kuukautta ja varsinainen 5-vuotinen sopimuskausi käynnistyi 1.4.2022. Sopimus jatkuu 31.3.2027 asti.

Sopimukseen sisältyi mahdollisuus optioihin 1, 2 ja 3. Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on päättänyt 13.9.2022 §43 ottaa käyttöön option 3 ja olla käyttämättä optiota 2. Optio 3 sisälsi pyörämäärän laajentamisen 250 pyörästä 500 pyörään ja otettiin käyttöön kaudella 2023. Optio 2 koski palvelun laajentamista ympärivuotiseksi, eikä optiota 2 otettu käyttöön. Lisäksi sopimukseen sisältyy optio 1, jolla sopimuskautta voidaan jatkaa kahdella vuodella kausille 2027–2028. Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on päättänyt 13.02.2024 § 10 olla käyttämättä optiota 1, koska joukkoliikenteen rahoitukseen vuosille 2027–2028 ei ollut vielä näkymää, joten sitoutuminen palvelun kustannuksiin olisi voinut aiheuttaa rahoituksellisen ja toiminnallisen riskin joukkoliikenteelle.

Kaupunkipyörärien nykyinen sopimus päättyy kauden 2026 jälkeen. Sopimuksen jatkamiselle vuodelle 2027 on tunnistettu kuitenkin tarve. Taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta kaupunkipyöräpalvelun säilyttäminen tukee Lahden kaupungin keskeisiä strategisia tavoitteita. Valtuustositomuksessa 2025–2029 on sitouduttu vähentämään liikenteen päästöjä kohentamalla kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Kaupunginhallituksen 9.12.2024 hyväksymässä Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa nostetaan kaupunkipyöräjärjestelmän kehittäminen yhtenä keskeisenä toimenpiteenä. MAL-sopimuksessa vuosille 2024–2027 oleva visio vuodelle 2035 korostaa kestävien kulkutapojen osuuden kasvattamista, eri liikennemuotojen ja monipuolistuneiden liikennepalveluiden muodostavia kestäviä ja sujuvia matkaketjuja sekä Lahden kaupungin profiloitumista pyöräilymaakuntana. Lisäksi Fazerin kanssa tehdyssä yhteistyösopimuksessa on luvattu kaupunkipyöräasema suklaatehtaan tontille tai sen välittömään läheisyyteen. Kaupunkipyöräpalvelusta on muodostunut Lahden

kaupungissa vakiintunut liikkumismuoto, ja palvelun käyttömäärät ovat olleet kaudesta toiseen kasvussa. Jotta turvataan kaupunkipyöräpalvelun jatkuvuus taloudellisesti epävarmassa tilanteessa, on yhdestä jatkovuodesta sopiminen tässä tilanteessa järkevä vaihtoehto verrattuna uuden pitkäaikaisen kaupunkipyöräpalvelun kilpailuttamiseen.

Option 1 kustannus 250 pyörälle oli alkuperäisen sopimuksen mukaisesti 461 236 €/vuosi, jolle tehtäisi indeksitarkistus Q4/2020 tasosta kautta edeltävän vuoden viimeisen neljänneksen hintatasoon. Lisäksi sopimukseen on kirjattu, että mikäli optio 3 eli pyörämäärän laajentaminen otetaan käyttöön, tarkistetaan myös option 1 hintaa.

Tässä päätöksessä ehdotetaan nykyisen kaupunkipyöräpalvelun jatkamista nykyisen Palveluntuottajan Freebike S.r.o. kanssa sopimusmuutoksena kesäkaudelle 2027 (1.4.2027-31.3.2028). Alkuperäisen sopimuksen ja option 3 käyttöönoton myötä palveluun sisältyy yhteensä 500 pyörää. Erinäisiä vaihtoehtoja on selvitelty yhteistyössä laki- ja hankinta-asiantuntijoiden kanssa. Hankintalaki mahdollistaa nykyisen sopimuksen jatkamisen sopimusmuutoksena vuodelle 2027 nykyisen kaltaisena.

Kauden 2027 kokonaishinnaksi nykyjärjestelmälle on nykyisen Palveluntuottajan kanssa sovittu 638 000 €. Hinta tarkistettaisi tuottajahintaindeksin mukaisesti 2025Q3 tasosta vastaamaan edellisen vuoden viimeisen vuosineljänneksen hintatasoa 2026Q4. Kustannusta voidaan pitää kohtuullisena, mikäli Freebike S.r.o:lle maksettavaa kaupunkipyöräpalvelun vuosittaista kustannusta verrataan aiempiin vuosiin. Esimerkiksi vuoden 2025 kustannukset samasta kaupunkipyöräjärjestelmästä ovat 685 134 €.

Sopimusmuutosdokumenttiin on sovittu sisällytettäväksi keskeisenä ehtona pyörien perusteellinen korjaus ennen vuoden 2027 kaupunkipyöräkauden alkua.

Palveluntarjoaja toimittaa ennen kauden alkua raportin toteutetuista korjaus- ja huoltotoimenpiteistä.

Kaupunkipyöräjärjestelmän kehittämistarpeiksi on tunnistettu esimerkiksi pyörä- ja asemamäärän kasvattaminen, kaupunkipyörien nykyisen toiminta-alueen laajentaminen ja seudullisen kaupunkipyöräjärjestelmän kehittäminen. Nykyinen sopimus ei kuitenkaan mahdollista tällaisia kaupunkipyöräpalvelun laajempia muutoksia. Esimerkiksi pyörien lukumäärää ei voida merkittävästi lisätä nykyisen sopimuksen tai optioiden puitteissa, eikä toiminta-aluetta voida vastaavasti laajentaa nykyisellä pyörämäärällä. Uuden hankinnan suunnittelu ja valmistelu vuodesta 2028 eteenpäin on suunniteltu aloitettavaksi vuoden 2026 alussa, jotta varmistetaan riittävä aikataulu ja perusteellinen palvelun muutostarpeiden arviointi. Riittävän resursoinnin ja ajan varaaminen hankinnan toteuttamiselle on avainasemassa onnistuneelle hankinnalle. Uuden hankinnan suunnittelussa tullaan selvittämään erilaisia vaihtoehtoja kaupunkipyöräjärjestelmän kustannustehokkaaksi kehittämiseksi muun muassa edellä esitettyjen tarpeiden kautta. Esimerkiksi kustannusten jakamiseksi ja asiantuntijuuden kasvattamiseksi on aloitettu selvitys kaupunkipyöräpalvelun yhteishankinnasta Kuopion kaupungin kanssa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Freebike S.r.o